

چکیده

مقدمه و اهداف: سرطان روده بزرگ به عنوان سومین نوع شایع سرطان و علت چهارم مرگ در سراسر جهان محسوب می شود. نسل دوم کپسول آندوسکوپی روده بزرگ به عنوان یک فناوری جدید برای تشخیص سرطان روده بزرگ معرفی شده است. هدف این مطالعه ارزیابی اثربخشی، ایمنی، هزینه اثربخشی و بررسی جنبه های اخلاقی، اجتماعی و سازمانی فناوری نسل دوم کپسول آندوسکوپی روده بزرگ در مقایسه با کولونوسکوپی برای تشخیص سرطان روده بزرگ و اختلالات رایج در آن بود.

روش پژوهش: به منظور مقایسه اثربخشی و ایمنی کپسول آندوسکوپی روده بزرگ در مقایسه با کولونوسکوپی یک جستجوی دستی در مجلات معتبر و همچنین یک جستجوی نظام مند متون با کلید واژه های نسل دوم کپسول آندوسکوپی کولون و کولونوسکوپی در پایگاه های PubMed، Scopus، Cochrane Library و Science Direct از سال ۲۰۰۶ تا پایان فوریه ۲۰۱۸ انجام گرفت. برای ارزیابی کیفیت مطالعات از چک لیست کوآداس- دو استفاده شد. برای نمایش یافته ها از نمودار انباشت استفاده شده است. جنبه اخلاقی، سازمانی و اجتماعی فناوری با استفاده از سند پیشنهادی ارزیابی فناوری سلامت در ایران و به صورت مصاحبه از متخصص داخلی و پرستار مورد بررسی قرار گرفت. هزینه ها از دیدگاه نظام سلامت ارزیابی گردید و اطلاعات مورد نیاز در خصوص هزینه های هر دو فناوری با مراجعه به بیمارستان فیروزگر تهران با استفاده از چک لیست هزینه یابی جمع آوری شد و با کمک نرم افزار تری ایچ تحلیل هزینه اثربخشی صورت گرفت. نتایج با درخت تصمیم گیری نشان داده شد و با توجه به نتایج ارزیابی اثربخشی بدست آمده در مرور نظام مند متون در این مطالعه، هزینه اثربخشی افزایشی دو فناوری مورد محاسبه قرار گرفته است.

و

یافته ها: از جستجوی نظام مند پایگاه های اطلاعاتی حدود ۴۷۲ رکورد و ۸ رکورد هم به صورت جستجوی دستی در مجلات به دست آمد. از این تعداد مطالعه ۸ مقاله به مرحله نهایی رسیدند که ۵ مقاله حساسیت و ویژگی تشخیص پولیپ ۶ و ۱۰ میلیمتر و بالاتر را گزارش کرده بودند. ۲ مقاله به گزارش تشخیص پولیپ در هر سایزی پرداخته بودند. مقدار حساسیت و ویژگی بدست آمده در مرحله متاآنالیز برای تشخیص پولیپ در سایز ۶ میلیمتر به ترتیب برابر با ۸۴٪ و ۸۸٪ و برای تشخیص پولیپ ۱۰ میلیمتر حساسیت و ویژگی به ترتیب برابر با ۸۴٪ و ۹۶٪ است. از لحاظ ارزیابی ایمنی کپسول آندوسکوپی، نتایج

مرور نظام مند متون نشان داد که مخاطره‌ی خاصی بیماران را تهدید نکرده بود. هزینه برآورد شده کپسول آندوسکوپی روده بزرگ حدود ۱۲۳,۵۵۴,۰۲۹ ریال بدست آمد که در مقابل آن، هزینه کولونوسکوپی حدود ۱۱,۴۳۵,۰۲۹ ریال برآورد شد. مقدار نسبت هزینه اثربخشی افزایشی حدود ۳,۵۰۵,۹۳۵,۳۹۷ هزینه به ازای هر مورد درست تشخیص داده شده می باشد. از لحاظ ابعاد اخلاقی و سازمانی و اجتماعی، در مصاحبه با صاحب‌نظران تمامی ملاحظات اخلاقی مدنظر قرار گرفت و موانع اخلاقی و سازمانی و اجتماعی مشخصی مطرح نگردید.

نتیجه گیری: این بررسی نشان داد که نسل دوم کپسول آندوسکوپی دارای دقت خوبی در تشخیص پولیپ‌ها و سرطان روده بزرگ در میان بیماران بود و همچنین ایمنی بالایی داشت ولی در مقایسه با کولونوسکوپی هزینه‌ی بسیار بالاتری داشت و با توجه به حد آستانه سه برابر سرانه تولید ناخالص ملی کشور ایران که در سال ۱۳۹۶ برابر با ۶۹۴ میلیون ریال بود، کولونوسکوپی فناوری غالب در این تحلیل شناخته شد. با این وجود در صورت در نظر گرفتن سایر جنبه‌ها همچون ایمنی و مطلوبیت ممکن است انتخاب بین گزینه‌ها تغییر کند. چرا که کپسول آندوسکوپی روده بزرگ در سایر ابعاد جایگاه قابل قبولی دارد و چه بسا با کاهش هزینه‌ی آن بوسیله‌ی تولید نمونه مشابه آن در داخل کشور، قابل توصیه برای استفاده باشد ولی با شرایط کنونی و بالا بودن هزینه آن این روش هزینه اثربخش نمی باشد.

کلیدواژه:

کپسول آندوسکوپی روده بزرگ، کولونوسکوپی، هزینه اثربخشی، اثربخشی، سرطان روده بزرگ، ارزیابی فناوری سلامت